



TOF İleri Düzey Parkur Planlayıcılar için Parkur Planlama Semineri

14 - 16 Ekim 2011 Bursa

1. Oturum Parkur Planlamanın Temel İlkeleri

Program ve seminer: Zoran Milovanovic
Çeviri: Nermin Fenmen



Açıklama



Bu oturum, seminerin diğer oturumlarına giriş niteliğindedir.

Bu oturumda verilen ana ilkeler, sonraki oturumlarda ayrıntılı olarak ele alınacaktır.



Tarihçe



Parkur planlamanın tarihçesi büyük ölçüde haritalarımızın tarihçesi ile paralel gitmiştir.

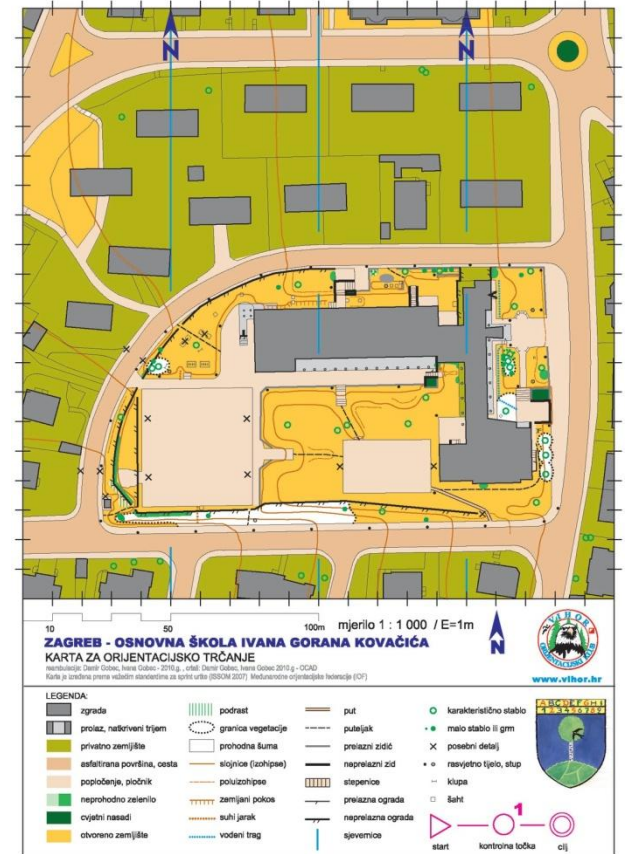
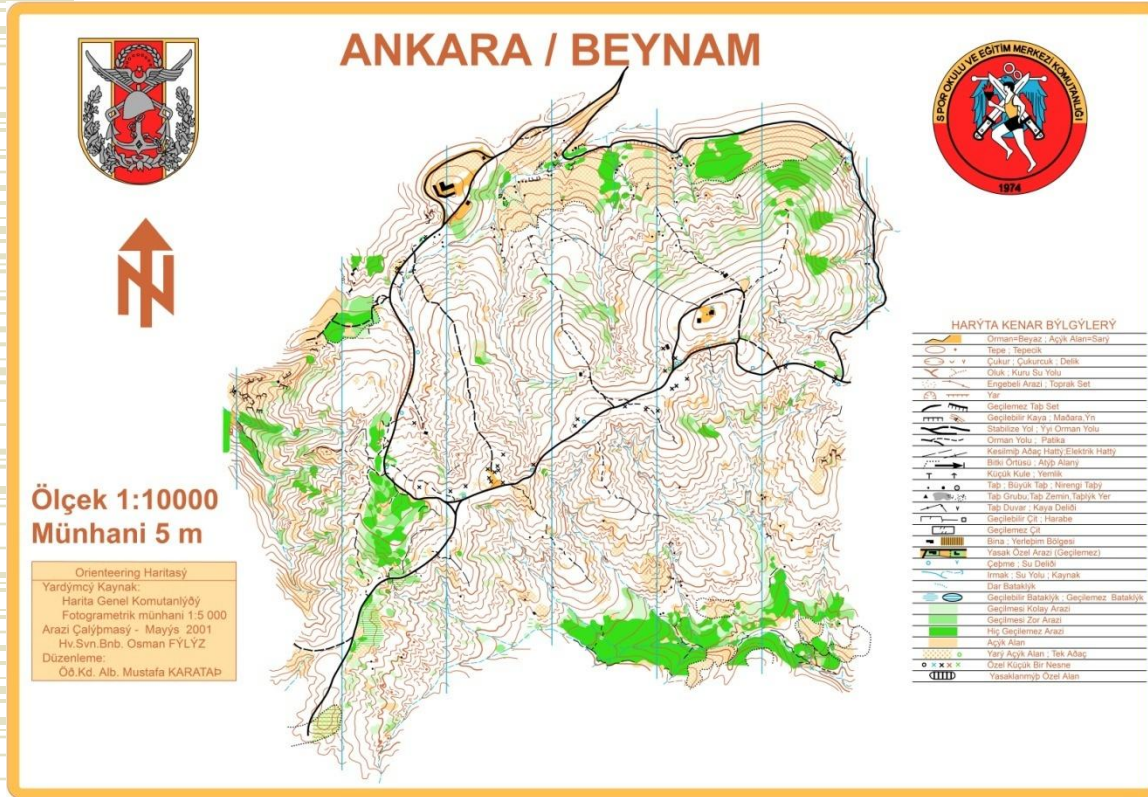
O zamanlar en büyük kısıtlama ölçektir: Haritada 1 cm arazide 1 km olunca ayrıntılar da ancak kaba yön bulmaya dayalı parkurlara olanak sağlıyordu.



Parkurlar mümkün olduğunca basitti...



Tarihçe



Şimdinin haritaları: Ölçek çok küçüldü, ayrıntılar çoğaldı...



Modern Anlamda Parkur Planlama



Günümüzde parkur planlama bir bilim haline gelmiştir. Bu bilim dalının “babası” İsveç’te Garpenbeg Ormancılık Fakültesi Dekanı Olle Ekbom’dur.

Ekbom bir “ilk” yaratarak parkur planlamada mutlaka gözönüne alınması gereken iki kavramı ortaya atmıştır: **“kayıp kilometreler”** ve **“şans faktörü”**.

Bunların ne olduğunu ayrıntılarıyla görelim...





Modern Anlamda Parkur Planlama



Öncelikle oryantiring parkurlarında “koşu”nun etkisini azaltmak gerekiyordu. Tersine, daha fazla oryantiring bulmacası eklemek ve rota seçiminin önemini ortaya çıkarmak gerekiyordu.

Yandaki parkurda 11 - 12 arası, bir önceki yansıdaki parkurda da 6 - 7 arası, **kayıp kilometrelere** örnek oluşturuyor.

Her iki ayakta da sporcunun haritasına hiç bakmadan (katlayıp cebine koyarak) patikadan koşması, ancak hedefe yakın bir yerde tekrar haritasına bakarak araziye girmesi yeterli.

Parkurumuzda sporcunun haritasına hiç bakmadan koşabildiği mesafelere **kayıp kilometreler** diyoruz.

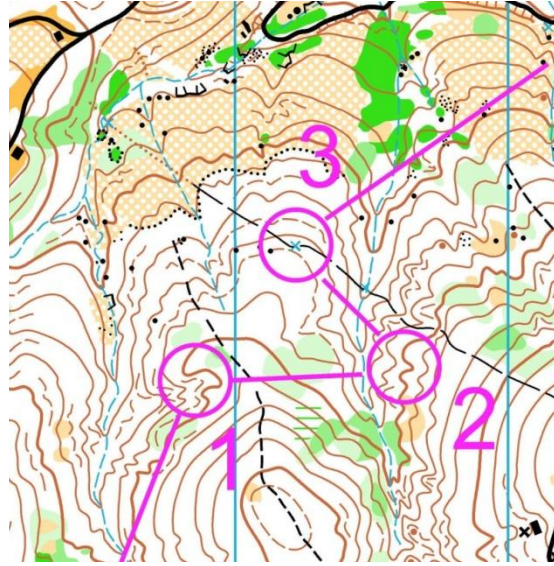




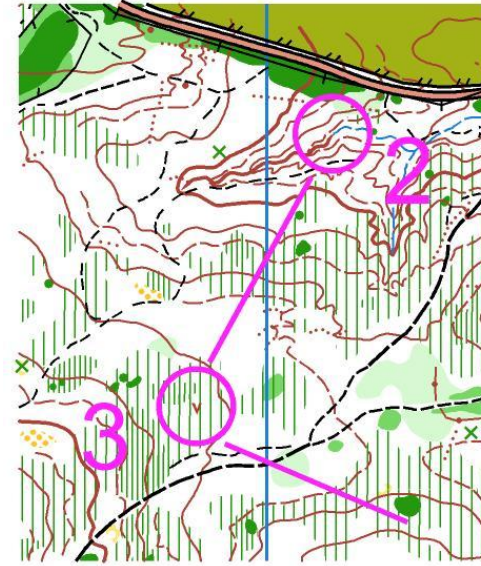
Modern Anlamda Parkur Planlama



Bir diğer konu da parkurda **şans faktörünün** giderilmesi ve böylelikle hangi sporcunun daha iyi oryantirinci olduğunun, kimin haritasını daha iyi okuduğuna, kimin daha iyi rota seçtiğine bağlı olmasının sağlanması.



Bu parkurda 2. hedef, “dar aç” sorununa örnek oluşturuyor. 2’ye gitmekte olan sporcular, 2’yi alıp 3’e gitmekte olanların hangi girintiden inmekte olduklarını görecekler.



Bu parkurda ise 3. hedef, bulunması tümüyle şansa dayanan bir çukura konmuş. Etrafta sporcuyu doğru noktaya yönlendirecek yardımcı özellikler yok denecek kadar az.



Modern Anlamda Parkur Planlama



İyi oryantiringci, yarış sırasında fazla düşünmek zorunda kalmamak üzerine kendini eğitir. Sürekli “oto-pilot”a bağlanmak ister. İşte tam bu sırada bir karar vermek zorunda kaldığı anda strese girer ve hata yapar.

Parkur planlayıcının görevi mümkün olan en fazla noktada oryantirinciye karar vermeye zorlamaktır.

Bunu da parkurda çeşitlilik yaratarak sağlayabilirsiniz. Parkurda hız değişiklikleri, farklı teknikler ile sporcunun oto-pilot’a bağlanmasını engellemelisiniz.

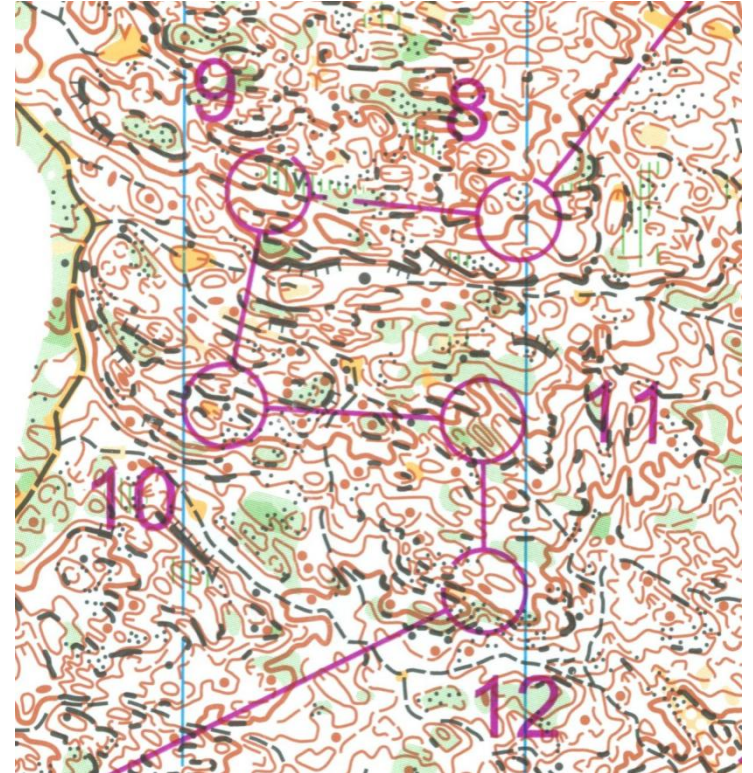


Parkur Planlamanın Amaç ve Kuralları



Parkur planlayıcının ana amacı etkinliğin, yarışmacıları oryantiring becerilerine göre sıralayan bir etkinlik olmasını sağlamaktır.

Parkur, iyi oryantiringciyi diğerlerinden ayıran özellikleri sınavacak şekilde düzenlenmelidir.





Parkur planlamada ana kurallar



İyi bir parkur aşağıdakilerin tümünü sağlamalı:

- ◆ koşarak oryantiring sporunun ruhu olan koşarken yönünü bulmayı ön plana çıkarmalı
- ◆ yarışmanın adil olmasını sağlamalı
- ◆ yarışmacı yarıştan keyif almalı
- ◆ doğa ve yabani hayvanların korunması sağlanmalı
- ◆ medyanın ve izleyicilerin gereksinimleri karşılanmalı



Gerekli Beceriler



Bir oryantiring yarışmasında gerekli beceriler, iki önemli özelliğin harmanlanmasından oluşur: oryantiring ve koşu.

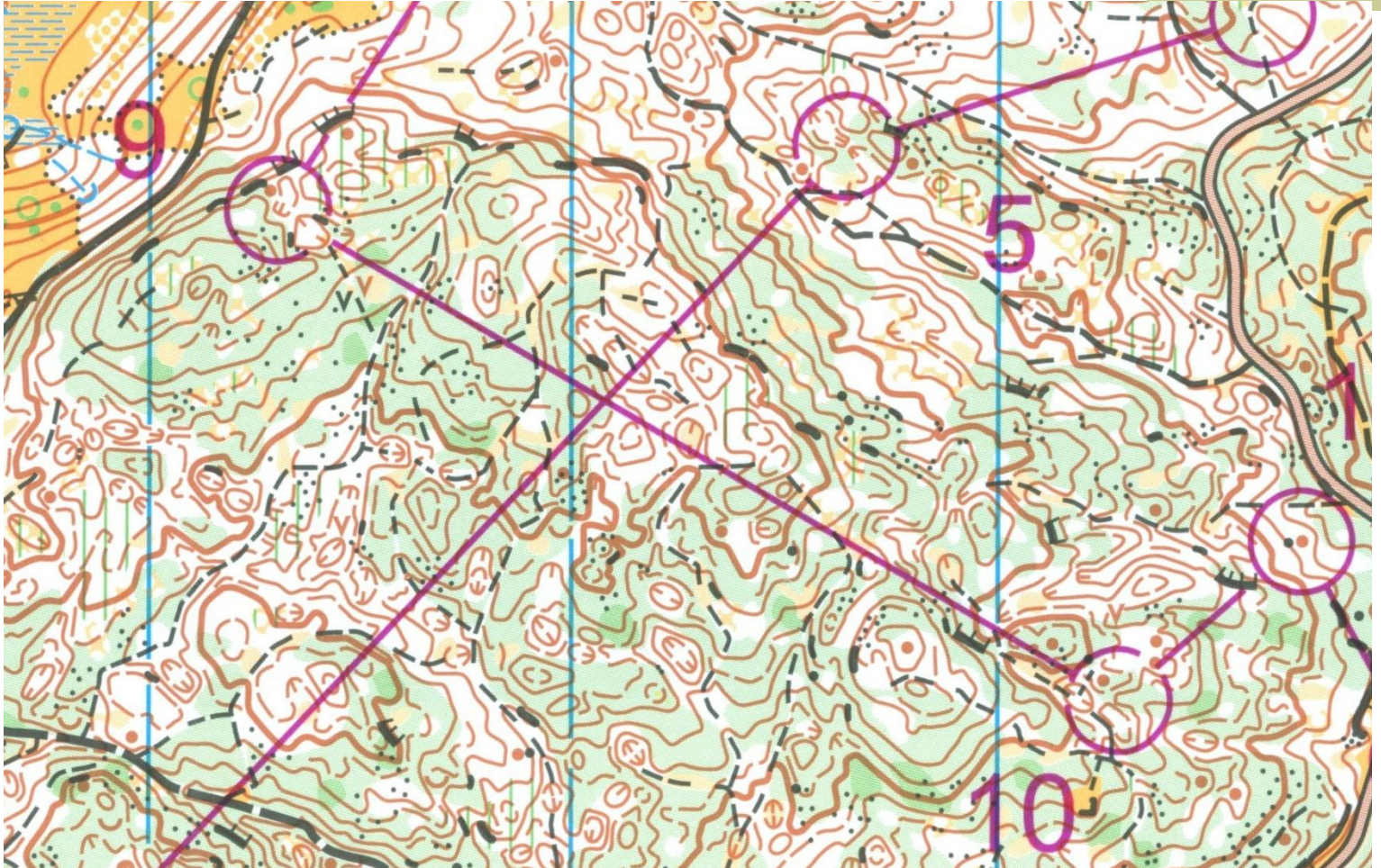
Bu da sporumuzun ana özelliğini oluşturur.

İki hedef arasında sporcunun rota seçimi ağırlıklı olarak mesafe, yükselti farkı ve koşulabilirliğe göre belirlenecektir.

Bu bilgilerin tümü haritada mevcuttur. İyi oryantirinci haritasını okuyarak kendine gerekli bilgileri edinecektir.



Gerekli Beceriler





Bir Parkurun Ana Özellikleri



Parkur planlamada cinsiyetler arasında fark yalnızca mesafe konusundadır. İlkeler aynıdır.

Ancak parkurlar, yaş, deneyim ve bu sporda iddianın ölçüsü gözönüne alınarak tasarlanmalıdır.

Aynı yaş grubu içinde deneyim ve iddiası farklı gruplar da olabilir. O zaman kategorilerin klasmanlara bölünmesi düşünülmelidir.

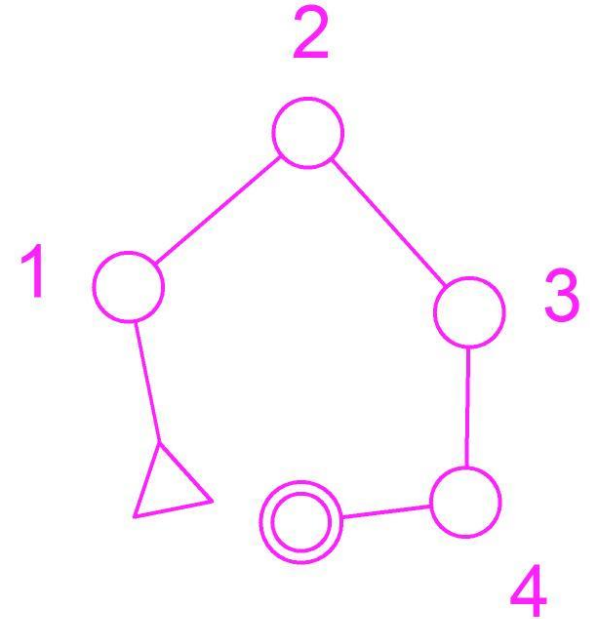


Bir Parkurun Ana Özellikleri



Bir oryantiring parkuru başlangıç noktası, hedefler ve bitiş noktasından oluşur. Bu noktaların gerek harita üzerinde, gerekse arazi üzerinde yerleri kesin ve bellidir.

Bu noktalar arasında “ayaklar” vardır. İşte oryantiring, bu ayaklar üzerinde gerçekleşir.





Bir Parkurun Ana Özellikleri



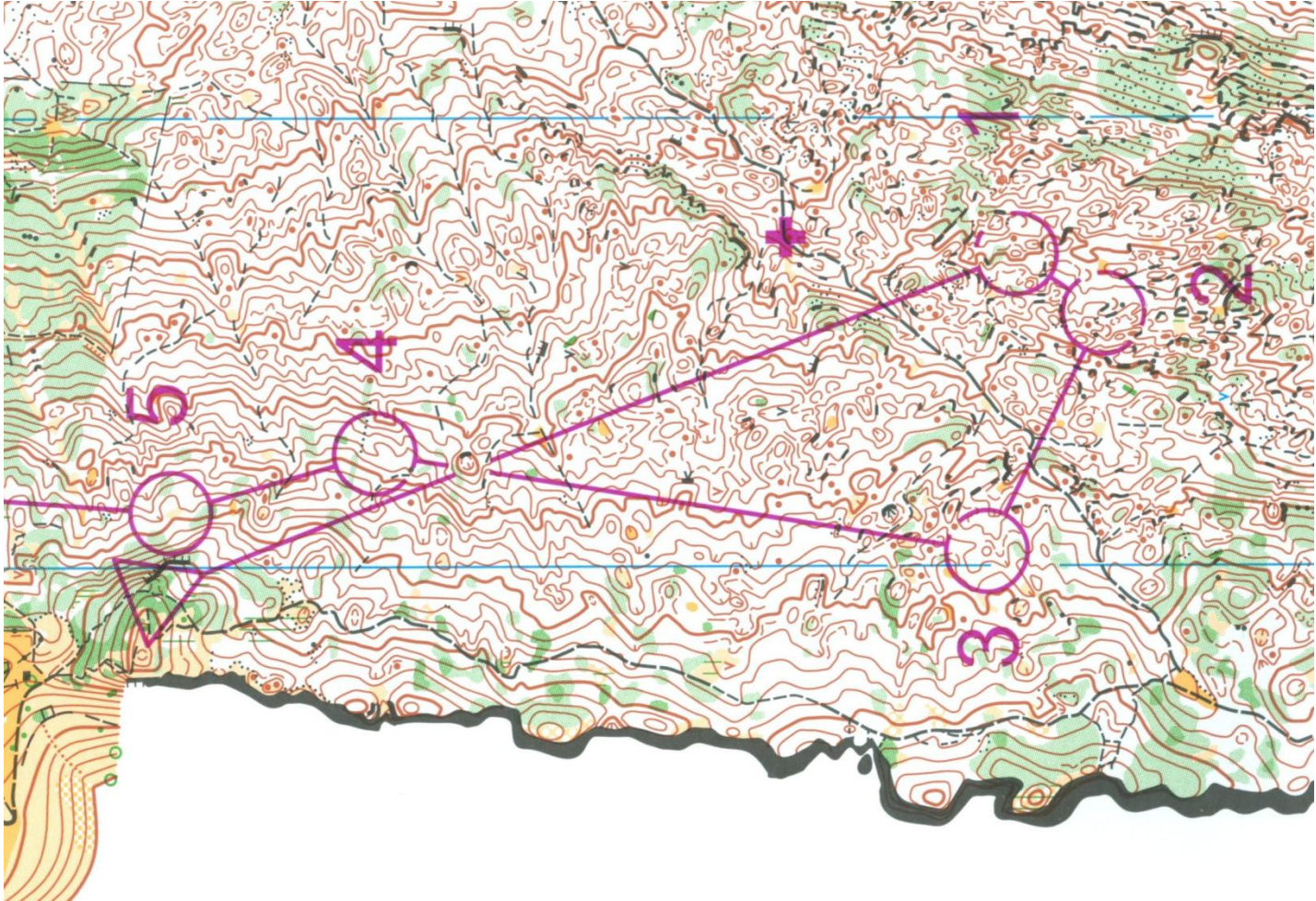
Ayaklar, bir parkurun en önemli kısmıdır ve parkurun toplam kalitesini büyük ölçüde ayaklar belirleyecektir.

İyi tasarlanmış ayaklar, sporcuya ilgi çekici harita okuma bulmacaları ve her bir ayak için rota seçenekleri sunacaktır.

Aynı parkur içinde farklı çeşitte ayak sunulmalıdır. Kiminde çok ayrıntılı harita okuma becerileri sınanırken diğerlerinde en kolay koşulur rotayı belirlemek bulmacanın temelini oluşturmaktadır.



Bir Parkurun Ana Özellikleri





Bir Parkurun Ana Özellikleri



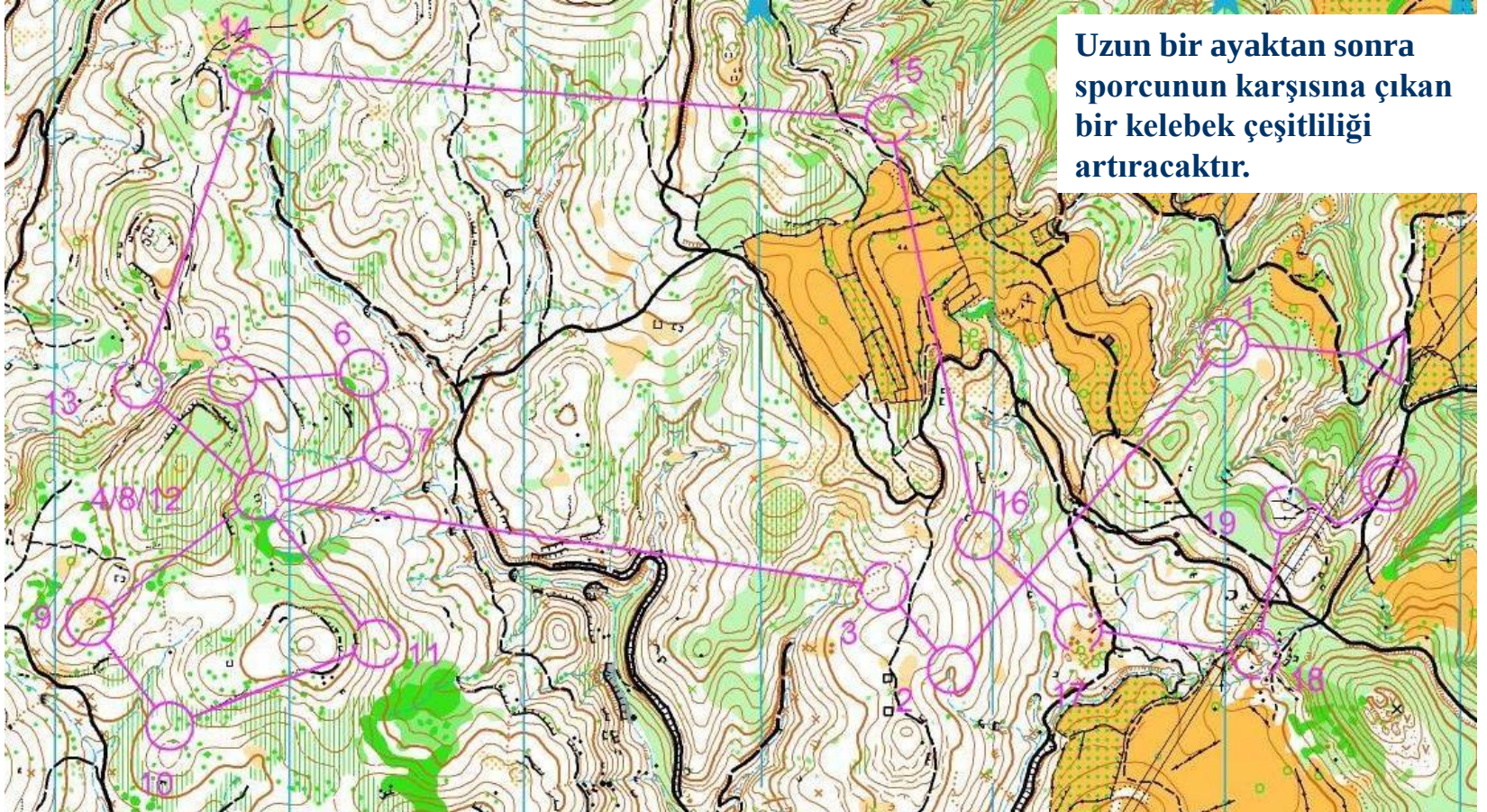
Ayaklar mesafe ve teknik zorluk açısından farklı olmalıdır.

Sporcu her ayakta farklı oryantiring teknikleri ve farklı koşu temposu kullanmak zorunda kalmalı.

Parkur peşpeşe gelen ayaklarda sürekli yön değiştirmeyi sağlamalı ve böylelikle sporcunun devamlı nerede olduğunu bilmesi ve yönünü belirlemeye çalışması sağlanmalı.



Bir Parkurun Ana Özellikleri





Açıklama



Bu oturum, seminerin diğer oturumlarına giriş niteliğindedir.

Bu oturumda verilen ana ilkeler, sonraki oturumlarda ayrıntılı olarak ele alınacaktır.